

Kompasset

- medlemsbladet for Roskilde Sejlklub

I dette nummer kan du læse :

- Et portræt af Poul Astrup der er et stort aktiv for klubben, ikke mindst for indsats for onsdagskapsejladserne

- En turberetning over Atlanten oplevet og skrevet af Flemming Barfod

- Lidt om Roskilde Sejlklubs Serviceteam og en opfordring til at give gamle foto liv

Kompasset er medlemsblad for Roskilde Sejlklub og udkommer med varierende mellemrum i et elektronisk oplag og et begrænset antal i tryk, som kan ses og hentes i klubhuset.

Ansvarshavende redaktør Normann Sloth, redaktør Sven Scharling. Stillingerne som redaktionssekretær og journalister er indtil videre ubesatte. Lay-out Normann Sloth, men ny lay-out'er søges.

Der er stadig historier derude, der venter på at blive fortalt, og der er særprægede og enestående personligheder i vores kreds, ja sågar personer, der prøver at være helt almindelige, hvis bedrifter og indsats det vil være på sin plads at brede ud til os alle. Vi har en del til fælles, nemlig vores interesse for vandet og vores fjord, og netop ens interesse er jo det, det er sjovest at læse om. PS Meld dig meget gerne frivilligt som medlem af redaktionen, ordblindhed ingen hindring – henvend dig gerne til redaktør Sven Scharling, 40303729

Roskilde Sejlklub bestyrelse:

Formand & Kapsejlads	Normann Sloth
Næstformand & Junior	Birgitte Larsen
Sekretær & Kajak	Hanne Larsen
Kasserer	Nelly D. Bachmann
Webredaktør & Brobestyrer	Preben Gregersen
Match Race	Annette Rossing
Sejlskole og Kapsejlads	Terkel Christensen
Hjemmeside	www.rosejl.dk

Poul Astrup: Mr. Kapsejlads

Af Sven Scharling

Henunder aften onsdag den 7. juli var der ikke meget liv at øjne på fjorden, og gaderne var ved at blive tomme, for det var aftenen for Danmarks kamp om en finaleplads i fodbold. Men en lille sejlbåd stak ikke desto mindre til søs fra Roskilde havn med en enkelt person om bord. Manden var åbenbart ikke videre interesseret i fodbold, men til gengæld i sejllads.

Det var Mr. Kapsejlads, Poul Astrup, der påbegyndte sommerens togt i sin Triss Magnum, en på trods af Magnum navnet meget lille sejlbåd, på kun 20 fod, men med masser af plads til én person og med flushdæk, så man nemt kan færdes på dækket. Det sidste faktum påpeger Poul for lige at understrege fordelene ved sin small is beautiful båd. ”Jeg er altid den mindste gæstebåd i havnene, hvor jeg lægger til,” siger Poul.

Poul Astrup i sin 20 fod Cat Balou - Triss Magnum

I år går turen til Bornholm og Christiansø, og det må siges at være ganske friskt gjort i en båd af den størrelse. ”Det vil nok tage minimum en uge, om alt går vel, til Bornholm. Og længere tid hjem, for det er typisk vestenvind. Men så kan jeg kravle hjem langs den svenske kyst,” gætter Poul på. ”Jeg har været gennem Limfjorden, på Anholt, Læsø og rundt om Sjælland osv,” fortæller Poul. ”Jeg blev pensioneret i 2016, og så ville jeg ud at sejle på langtur. Ved mere end 8 m/s lovet vind bliver jeg dog normalt i havn. Men det er jo ikke helt til at vide, så man kan komme ud for mere. Med motor og storsejl halet helt hjem, kunne jeg f.eks. lige holde fra Øer maritime ferieby syd for Æbletoft til Helgenæs (sydspidsen på Djursland) i en meget spids og kraftig vind, dog næppe meget over 8 m/s undtagen i stødene.”

Spurgt om han har været ude for farlige situationer på sine togter, svarer Poul, at han et par gange har været ved at blive sejlet ned af større sejlbåde, den ene gang i Storebælt af en båd for autopilot og uden folk i cockpittet. Man kunne så indskyde, at Pouls båd jo heller ikke syner af meget.

Mr. kapsejlad

Men nu til Pouls kæmpe arbejde for vores klub med at stå for kapsejladserne gennem mange år: Poul beskriver det sådan: ”Fra 2002 og til og med 2016, har jeg stået for onsdagskapsejladserne, og siden har jeg været på gæsteoptræden. Jeg havde kun tilmeldt mig som medhjælp, men allerede anden gang stod jeg alene med ansvaret, for de andre udeblev. Der blev ikke sejlet den aften. Så ringede jeg til ’chefen’ dagen efter, men det gjorde ikke sagen klarere. Han kom ikke mere. Næste onsdag kom også kun jeg, men Mogens Andersen manglede sine gaster, så vi blev enige om at gå ud og prøve at få det til at fungere. Herefter fik jeg fat i Torben Andersson og Per Elmer samt Mogens ’Smed’ Pedersen og så begyndte det at glide. Mogens Smed havde været med i mange år, og han ville gerne, han havde blot ikke syntes så godt om holdet på førstedagen. Jeg tror vi holdt liv i ham i mange år, det lavede ham virkelig op, en flinker mand.

Der har som regel været øl og kaffe og kage, så lidt af hemmeligheden er fornøjelsen af at være sammen derude på dommerbåden Livie, kammeratskabet.”

Den sfæriske cosinusrelation

”Jeg overtog en flok baner, som jeg ikke rigtigt kunne finde ud af, så året efter havde jeg købt en gps og lavet nogle nye baner, hvor jeg kunne lægge topmærket på 1 af 8 punkter afhængig af vindretningen, og det

Preben Gregersen, Poul og Jørn Bjerre

system har kørt lige siden. Jeg kunne lige netop i vores indre fjord finde 8 punkter, hvortil jeg ved alle vindretninger kunne lægge et kryds på 0,6 sm. Det er hvor stor fjorden er. Så skrev jeg et program, hvor jeg kunne regne en rimelig nøjagtig banelængde ud. Altså hvis du kan programmere og kender den sfæriske cosinus relation, så går det fint, for ved hjælp af den kan du regne distancen ud. Jeg er jo matematisk student og civilingeniør, så den smule matematik kan jeg godt klare. Sfærisk fordi man antager, at jorden er en kugle.

Kapsejleren over dem alle Anders Jensen t.h. sammen med Merethe og Henrik

En sømil er 1852 m og tillige et bueminut langs en storcirkel. Og kan man ikke huske den sfæriske cosinusrelation, så kan man slå den op. Ja, jeg kender jo din holdning til os ingeniører, for jeg kan jo huske, jeg engang kom til at spørge dig Sven, om du var ingeniør, og du svarede, at det var en fornærmelse.” (en behagelig spøg, og jeg ved, at Poul har lune).

Dragen med skipper Søren Eyrich Jensen

Pæn tilslutning fordi det fungerer

”Tilslutningen til kapsejladserne er gået op og ned - nok mest ned, men så sluttede vi os sammen med Veddelev i 2009. Der er egentlig mange med nu, vel omkring en 20-25 stykker hver onsdag. Grunden er nok, at det fungerer. Folk kommer ud og får deres ugentlige sejlads, og det ville de ikke komme, hvis det ikke var for kapsejladserne. Og det er med vennerne og ikke familien, så der bliver nok sejlet lidt mere til den. Det er ugens verdensmesterskaber for nogen, for andre ren afslapning. Og sjovt for alle. De nyder det. Det gør vi også på dommerbåden.

Der er til tider trængsel på startlinjen

I fire år var dommertjansen på skift mellem de deltagende mandskaber. Ole ”Peace” var skipper, en fornøjelig fyr, der ved virkelig meget, og som man kan få mangan en god sludder med om de filosofiske emner, der optager ham og ikke mindst om et alternativt syn på verdenssituationen. I årenes løb har der været flere med. Mogens Smed døde som 83 årig, og havde da sejlet Livie i mange år. Så fik jeg Søren Ralsted til at sejle den, han havde da været med nogle år. Og inden længe kom hans kone Lone Østergård med. Søren faldt overbord fra sin båd i oktober et år, så med dårligt hjerte gik den ikke længere for ham. Så fik jeg Frank Ibsen til at sejle båden og jeg har også haft Claus Bjerregaard med. Og så har jeg med sikkerhed glemt nogle i farten, der har været flere. Det nuværende crew er med Preben Gregersen til at stå i spidsen for afviklingen, og Jørn Bjerre til at sejle Livie og til at hjælpe med flagene og tidtagningen. Jørn er også båds-

Axel Pedersen er kommet foran Lars Caspersen i Arconaen

Trefoldigheden af formentlig overhalede konkurrenter kaldet Enfoldigheden

mand på Livie. De kan godt klare det de to alene, selvom der er mange flag, der skal op og ned. For selvom ingen rigtig ser flagene, skal reglerne for kapsejladser jo følges.”

Op og ned og slædesejlads

”Der er nogle kapsejlere der vil have op og ned bane, og andre foretrækker distancesejlads. Op og ned er mere taktisk sejlads og mere boat handling med fok og spiler. Distancesejladsen kalder disse folk for slædesejlads. Så der er lidt forskel på verdensmestersejlere og fritidsejlere. Sejlunionen anbefaler, at man sætter løb, altså hvilke både, der skal sættes sammen og konkurrere med hinanden, efter bådenes SV-tal, som er et stabilitetsindeks. Med samme SV-tal skulle hastighedsforskellen udvikle sig ret parallelt, når der er mere eller mindre vind. Men der er tre sømlidter givne, en for hver af let, middel og hård luft, så hvorfor bruge SV. Er det hele så retfærdigt? Nej,

Krisitan fra Juvelen får overrakt sin præmie for sit løb af Normann, der også er leder af det fælles kapsejladsarbejde

ingen målregel rammer plet, og især ikke, hvis den skal dække alle, herunder gamle konstruktioner. Jeg har på et tidspunkt forsøgt at sætte folks handicap efter deres opnåede resultater, sådan ala det svenske LYS. Begrebet hidrører fra er en årlig kapsejladser rundt om Lindingø og står for Lindingø Yard Stick, og tilstræber, at en båds mål afgøres af dens faktiske resultater. Men det kørte kun et år. Det var for besværligt for mig. Heldigvis er kapsejlerne forbavsende tålmodige. Der var aldrig nogen, der klagede, jeg kunne gøre som jeg ville.”

Aftersailing, solnedgang, fadøl og pølser til forårsafslutningen

Vind

Når Poul stævner ud i sin Triss Magnum, Cat Balou, er det jo med hjælp af vinden, hvad der er ganske passende, for Poul har i mange år arbejdet i Risø vindenergiafdeling og ved et og andet om vind, strømningsslære og atmosfærisk spredning af radioaktive stoffer. Han kender med andre ord vejen, som en strøm kan gå, men står alligevel til søs (for lige at bruge et par sætninger fra Admiralens Vise).

Vi kapsejlere siger tak til Poul for hans mangeårige og kvalificerede arbejde med at få sejladserne til at fungere flot og giver ham i overført betydning nogle kors og bånd og stjerner på.

RSS

Denne rappe forkortelse står for Roskilde Sejlklubs Serviceteam også kaldet Oprydningsholdet.

Det bestyres af allestedsnærværende Hanne Christensen, og teamet indkaldes et par gange om året til at vaske havemøbler, feje, ordne tagrender, pudse vinduer og meget mere. Det tager tre timer og gruppen er i høj grad åben for nye medlemmer. Der serveres kaffe, te m.m.. Billedet er fra seneste husdag den 4. juni.

Med øje for historien

I klubben har vi rigtig mange fine billeder og sågar også smalfilm. I de næste numre af Kompasset, vil vi gengive nogle af disse, men håber også på at der er nogle af klubbens medlemmer der kan hjælpe os med div. søforklaringer.

Billedet med OK jollerne er heldigvis forsynet med et tekst på bagsiden, hvor der oplyses at det er Klubmesterskab 1965 eller 1966 og at der sejler i hinandens joller. Det fremgår endda hvem der sejler i hvilke.

329	ARVE	MOTOR NIELSEN
475	BOGE	MUSE
193	BEN	KIRK
583	JÆGEN	FALKFØRT
573		
1012	JAN	RASMUSSEN

Desværre står redaktionen uden mulighed for at tekste billederne af Piratjollerne. Kender du historien så kontakt gerne redaktionen.

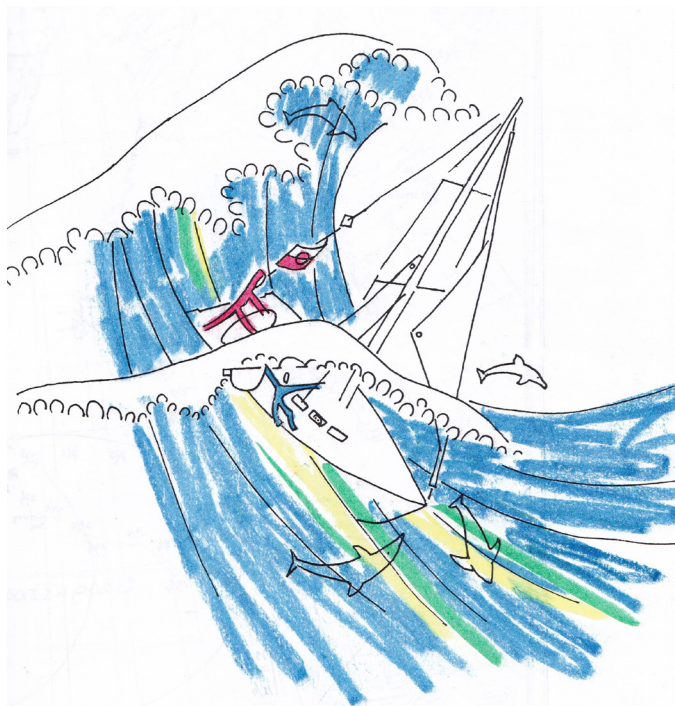
Vi har et hav af foto og klub historier der trænger til at blive fortalt. Vi vil meget gerne opfordre ældre medlemmer til at bidrage. Vi stiller gerne en lille bunke foto frem og en skriveblok i klubhuset.

Langtursberetning

På pilgrimsrejse i en sofabåd

Af Flemming Barfod Illustrationer: Klaus Roos

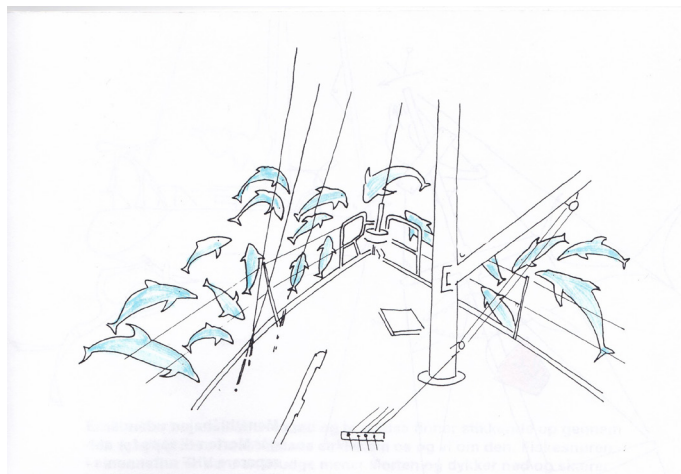
Midt ude på Atlanten var jeg begyndt at filosofere over, hvorfor jeg egentlig krydsede Atlanten i denne 36 fods charterbåd. En såkaldt sofabåd, indrettet til udlejning i det varme Caribien, og ikke til en sejlads over den nordlige Atlant i april-maj, hvor polar-kulden stadig trænger langt ned over Azorerne, og vestenvindsbæltet ofte viser sig med østlig kuling. Båden havde ikke autopilot, og der var langt fra rattet til skøder og fald. Båden havde kun to anvendelige køjer under sejlads, - og vi var 3 ombord. Til gengæld havde båden 1 vinkelsofa, 2 badeværelser, og 4 haner med varmt og koldt vand. Når vi krængede blev dørken afsindig glat af diesel, der var lækkeret fra tank eller motor. Dieselstanken i den agterste køje gav hovedpine og kvalme, når jeg sov der. Vi havde påtaget os en "delivery", og skulle sejle en Bianca 360 fra Caribien til Lynæs.

Store planedag. Cockpittet bordfyldt. Morten gennemblødt. 27/4 kl. 9

Nord for Azorerne havde vi koldt vejr og hård til stormende kuling imod os 5 døgn i træk, - meget tøj var vådt, og ville ikke tørre i kahytten. Det var svært at lave mad. Vi brugte mange kræfter på at være parate til alenevagterne på 3 timer. Når vi havde vagt, var rattet det faste holdepunkt i bådens abrupte og uberegnelige og voldelige hoppen på bølgerne. Under frivagten i kahytten var det anstrengende blot at holde fast. Prøv at spise pasta med sovs på en flad

tallerken i kahytten i en sofabåd i stormende kuling i atlanterhavsølger. Det er en oplevelse - også når det lykkes.

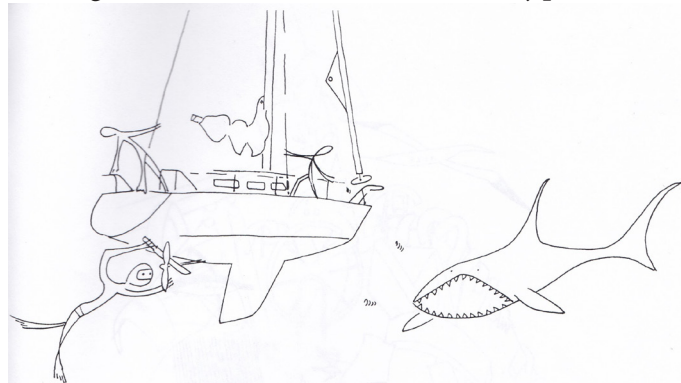

Hidtil største flot delfiner, 50 stk. 7/5 kl.16

"Hvorfor gør vi det egentlig. Hvorfor er vi her?" spurgte jeg Morten, vores meget erfarne skipper på 34 år. "Jamen altså..." begyndte skipper. "Når man rigtig beskæftiger sig med sejlads, så må man mindst én gang i sit liv ha' krydset Atlanten. Det er ligesom en pilgrimsrejse."

Sejladsen var heldigvis også andet end østlig kuling. Svømmeopvisninger af delfiner i flokke. En kaskelothvalmor, der ammede sin unge, mens de lå stille i havet. Mallebukker centimeter over bølgerne. Fregatfugle højt oppe. Flyvefisk. Stjernevrillen om natten. Morild. Aldrig har jeg set lignende morild, som i ugen før vi nåede Azorerne i kulsorte nætter og frisk vind agterfra. Hver bølge, der brækkede lyste et kort øjeblik intenst i grønne nister - kølvandet var lysende klumper i en kraftig gulgrøn stribe, - bovsprøjtet var levende - bølgesprøjtet ind over cockpittet lyste af morild.

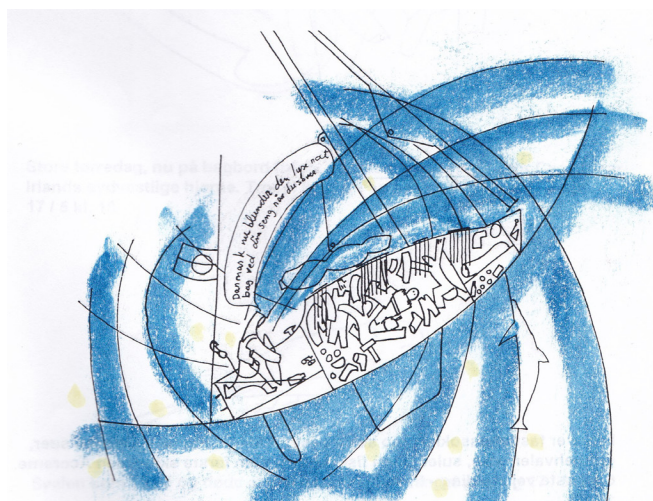
En dag fik vi nærkontakt med en stor haj på 4 m.

En tre meter haj med åben mund og to spidse finner stikkende op gennem den spejlblanke havoverflade, cirkler omkring os og vi om den. Fiskesnoren i skruen. Det er bare en XXX mener Morten og dykker ned og skærer skruen fri. 10 meter fra hajen og fem meter fra en portugisisk orlogsmand. Fodre hajen med spaghattiskruer. 10/5 kl. 19.30

som svømmede omkring os, og vi omkring den. Vi havde fiskesnøren ude, hvilket styrmanden (mig) glemte, så pludselig var snøren viklet rundt om skruen. Der var ingen vind. Fra at være de overlegne, var rollerne nu byttet om, og hajen svømmede truende nærmere og nærmere, og endelig svømmede den direkte ind mod skibet med sit enorme gab vidt åbent. Munden var så stor som 2 fodbolde. Jeg holdt godt fast i søgelænderet og forsikrede, at jeg nok sku' fjerne snøren fra skruen, men ikke lige nu!

Skipper Morten så stift på hajen, så sagde han pludselig: "Nå – det er bare en Brudgehaj, - den spiser ikke kød – i hvert fald ikke større end en storetå." Sagde skipper Morten – trak sine badebukser på (for en sikkerheds skyld) – og dykkede ned til skruen. Jeg er alligevel glad for, det ikke var mig, der testede, om det nu også var en Brudgehaj.

Blæsevej, modvind, koldt, vådt og anstrengende. 11/5 - 14/5

Kontrasterne på turen var store. Fra badebukser i Caribien til at være iført alt udstyr incl. reserverne. Når jeg klædte mig på til en rorsvagt i østlig kuling nord for Azorerne kom jeg igennem følgende udstyr: Undertøj af bomuld (bedre med uld). Ingen skjorte (bomuld virker som en væge, blot det bliver en lille smule vådt), - i stedet en tyk uldsweater direkte på T-shirten. Udenpå kom den tykke fiberpels, både bukser og trøje. Så en termodrags af nylon, og udenpå svømmevesten. Halstørklæde, ikke bomuld. På fødderne tynde uldsokker plus tykke uldsokker. Og endelig kom yderst det vandtætte lag: gummistøvler, lange bukser med seler, en foret jakke med indbygget sikkerhedssele og hætte snøret tæt, så kun øjne og næse er fri. Huske livline og vanter. – Operationer på fordækket minimeres!

Når jeg læser, hvad jeg har skrevet hertil, lyder det besværligt og surt. Det er forkert. Jeg ville ikke være foruden disse oplevelser. Nu ved jeg lidt mere om

meteorologi, - om havsejlad i teori og praksis – om sødmen ved sydens varme vind, - om kravene under barskere forhold. Om at styre i større bølger end Kattegats, - at man ikke bør spise en Barracuda fanget i Caribien, og at en haj lugter forfærdeligt, men smager godt. Om flod og ebbe i Den Engelske Kanal, og at en liter god rom på Sct. Marten koster 35 kr. Om kaskelothvaler at de har dårlig ånde. Og lidt mere om sømandskab.

Skipper Morten, Flemming og Klaus ved hjemkomst Lynæs havn 1995

Og lidt mere om det "at sejle".

Når man beskæftiger sig med sejlad, må man udforske grænserne for sin erfaring. Om det så er på en natsejlad, en Sjælland Rundt, en skærgårdstur, kapsejlad eller krydsning af Atlanten eller noget helt andet, er ikke det afgørende. Jeg har været forelsket i langtursejlad lige siden min første Sjælland Rundt i 80'erne, og jeg var lykkelig for at opleve min "pilgrimsrejse".

